

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 407
2. listopadu 2020

V tomto čísle naleznete

- Úvodník státní tajemnice
- Neformální videokonference lídrů EU
- Summit EU - Kanada
- Kulatý stůl na téma priorit ČR v klimatické agendě
- Dodatečná opatření Komise proti nemoci covid-19
- Osoby osvobozené od dočasného omezení cest do EU
- Návrh směrnice o přiměřených minimálních mzdách v EU
- Priority Parlamentu pro rozpočet EU na rok 2021
- Právo spotřebitelů na opravitelnost výrobků
- Program evropských institucí

Milí čtenáři,

je to k nevíře, ale máme před sebou už první listopadový týden. A i přesto, že napříč Evropou bohužel opět dochází k přijímání tvrdých opatření s cílem maximálně omezit šíření koronaviru, ty momentálně nejzásadnější evropské otázky odklad nesou, a tak pokračují také videokonference.

Na úrovni ministrů to v tomto týdnu je v úterý jednání Euroskupiny, která bude diskutovat o hospodářském výhledu a výzvách v eurozóně a světové ekonomice v souvislosti s pandemií covid-19 nebo o euru jako digitální měně. V inkluzivním formátu pak bude na programu zpráva o jednáních týkajících se zajišťování likvidity při řešení krize bank.

Ve středu na Euroskupinu naváže videokonference ministrů hospodářství a financí, kteří se budou věnovat akčnímu plánu Komise pro předcházení praní peněz a financování terorismu, provádění akčního plánu z roku 2017 v oblasti úvěrů se selháním v bankovním sektoru, evropskému semestru pro nadcházející rok nebo informacím z říjnových jednání na výročních zasedáních ministrů financí a guvernérů centrálních bank skupiny G20 a Mezinárodního měnového fondu/Světové banky.

Neformální videokonference lídrů EU

Dne 29. října se uskutečnila neformální videokonference lídrů členských států EU k pandemii vyvolané nemocí covid-19. Její konání bylo výstupem z říjnové Evropské rady, na níž se lídři shodli ohledně zájmu o pravidelné sdílení zkušeností a osvědčených postupů a potřeby užší koordinace v rámci EU. ČR zastupoval předseda vlády Andrej Babiš.

Videokonferenci zahájil předseda Evropské Rady Charles Michel, který připomněl, že je třeba diskutovat o tom, kde v rámci boje s covid-19 může mít EU přidanou hodnotu. To je v současné době zejména koordinace v oblastech **testování, trasování, karantény a očkování.**

Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová zdůraznila důležitost sdílení dat s Komisí a Evropským střediskem

Prostřednictvím videokonference proběhne v pátek také jednání pracovního týmu tripartity pro EU. Diskutovat na něm budeme mimo jiné o výsledcích říjnového zasedání Evropské rady v Bruselu a výsledcích videokonference členů Evropské rady, která se uskutečnila minulý týden ve čtvrtek k tématu boje s covid-19. Dále se podíváme na příspěvek ČR do přípravy Akčního plánu Evropského pilíře sociálních práv, aktuální dění v otázce implementace výstupové dohody a vyjednávání o budoucím vztahu Spojeného království s EU a na přípravy na předsednictví v Radě EU v roce 2022.

Do online prostředí se vzhledem k situaci přesunuly také konference, semináře či kulaté stoly. Minulý pátek takto proběhl kulatý stůl Národního konventu o EU na téma „Priority ČR v klimatické agendě v kontextu zvyšování ambicí pro rok 2030“.

Bez ohledu na aktuální situaci pak pokračujeme v práci na přípravách předsednictví ČR v Radě EU. Ta bude postupně stále intenzivnější a bude se na ní podílet širší tým kolegů nejen na Úřadu vlády ČR, ale také na jednotlivých rezortech a v Bruselu na Stálém zastoupení při EU. Další oblasti, které se nadále velmi důkladně věnujeme a bude nás ještě dál zaměstnávat, je příprava Národního plánu obnovy.

pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), včetně kapacity JIP. Zmínila potřebu sdílet zkušenosti a vědecké poznatky a navrhla vytvoření platformy vědců v boji s covid-19. Věnovala se otázce testování, a to také ve světle nově vydaného balíčku Komise. Antigenní testy dle ní mohou být do určité míry řešením. Komise doporučuje využívání trasovacích aplikací - byla vytvořena jednotná platforma „**EU gateway**“, do níž se doposud zapojily 3 členské státy, do konce listopadu by jich mělo být 22.

Dále je nutno zajistit fungování vnitřního trhu a zachovat hranice co nejvíce otevřené. Předsedkyně Komise popsala také již učiněné úsilí ze strany Komise směrem k **zajištění dostatečného množství vakcín.** Připomněla dohodu o distribuci „**pro rata**“, tedy vakcína bude k dispozici rovnoměrně. /Pokr. na s. 2/

Zmínila také potřebu navýšení prostředků v nástroji pro mimořádnou podporu (ESI), ze kterého jsou vakcíny financovány.

Angela Merkelová za německé předsednictví Rady EU položila důraz na potřebu zastavit šíření viru, ekonomické dopady opatření a nutnost dosáhnout rychlé dohody s Evropským parlamentem k víceletému finančnímu rámci a balíčku obnovy. Zmínila také **význam Schengenu**. Dále se dotkla celé řady témat včetně antigenních testů a strategie pro vakcinaci.

V následné výměně názorů lídři hovořili o situaci a opatřeních ve svých zemích. Rezonovala témata testování (mj. zkušenosti s využíváním antigenních testů, důraz na vzájemné uznávání testů), trasování, očkování (podpora úsilí Komise, přivítání dohody na rozdělení, zmíněna otázka dezinformací a potřeba s nimi bojovat). **Opakovaně byla také zmíněna odlišná délka karantény.**

Summit EU - Kanada > Aktuální dění

Ve čtvrtek 29. října se uskutečnil virtuální summit EU – Kanada. Spolu jednali předseda Evropské rady Charles Michel a předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová na straně jedné a kanadský premiér Justin Trudeau na straně druhé. Během jednání potvrdili odhodlání společně bojovat proti pandemii covid-19, zájem na dalším posilování hospodářské spolupráce či význam společných hodnot demokracie, lidských práv a právního státu.

Účastníci jednání podtrhli dvojí cíl, kterým je **ochrana zdraví občanů** a zajištění inovativního, udržitelného a inkluzivního **hospodářského oživení**. Zdůraznili, že těchto cílů je třeba dosáhnout prostřednictvím solidarity, spolupráce a multilateralismu, a uznali v tomto ohledu klíčovou úlohu skupiny G7, skupiny G20 a OSN.

Vrcholní představitelé vyzdvihli spolupráci mezi EU a Kanadou v oblasti očkovacích látek proti **covid-19 a léčby a testování**. Uvedli, že jejich společným cílem je zajistit k nim spravedlivý a cenově dostupný přístup pro všechny. Jednali rovněž o tom, jak posílit připravenost a reakce na globální pandemii a **posílit a reformovat Světovou zdravotnickou organizaci**.

Lídři si připomenuli třetí výročí prozatímního vstupu v platnost dohody o strategickém partnerství mezi EU a Kanadou a Komplexní dohody o hospodářském partnerství (CETA). Uvítali pozitivní výsledky dohody a konstatovali,

Na okraj videokonference bylo přijato prohlášení členů Evropské rady, v němž byly **odsouzeny teroristické útoky ve Francii, vyjádřena solidarita s Francií a jejím lidem** a obsažena výzva k mezináboženskému dialogu. Prezident Emmanuel Macron krátce pohovořil o situaci, o kampani proti radikalizaci, kterou spustil a která vyvolala reakci také mezi islamisty.

V rámci tiskové videokonference se předseda Evropské rady dotkl také **tématu Turecka a jeho nedávných provokativních kroků** a připomenul, že se Evropská rada vrátí k diskuzi v prosinci.

Další videokonference lídrů členských států k nemoci covid-19 by se měla konat v polovině listopadu. /L. Lukačovič/

že dvoustranný obchod mezi EU a Kanadou se v návaznosti na její prozatímní uplatňování zvýšil o čtvrtinu.

Předsedkyně Komise a kanadský premiér se dohodli, že budou nadále spolupracovat v rámci Ottawské skupiny i mimo ni s cílem **reformovat Světovou obchodní organizaci (WTO)**, aby byl v době bezprecedentní krize chráněn a posílen mnohostranný obchodní systém založený na pravidlech.

Vzhledem k tomu, že je naléhavě třeba posílit globální opatření v boji proti změně klimatu, lídři opětovně potvrdili svůj společný cíl **dosáhnout do roku 2050 uhlíkové neutrality** a zdůraznili, že oživení po krizi covid-19 nabízí jedinečnou příležitost k „ekologickému restartu“ ekonomiky.

Zástupci EU a Kanady zdůraznili, že mají velmi blízké názory na řadu **zahraničněpolitických a bezpečnostních otázek**, včetně Číny, Běloruska, Náhorního Karabachu, Sahelu, východního Středomoří a Venezuely. Vyjádřili vážné znepokojení v souvislosti se situací v oblasti lidských práv a svévolným zadržováním občanů EU a Kanady v Číně. Zdůraznili přitom význam **pevných transatlantických vztahů** a potřebu prosazovat **mezinárodní systém založený na pravidlech**. Dohodli se rovněž na spolupráci při ochraně demokratických systémů EU a Kanady před kybernetickými útoky a dezinformacemi. /L. Hadrava/

Kulatý stůl na téma priorit ČR v klimatické agendě > ČR a EU

V pátek 30. října 2020 se online uskutečnil druhý podzimní kulatý stůl na téma priorit České republiky v klimatické agendě. Diskuze se zúčastnilo více než 80 zástupců státní správy, obou komor parlamentu, hospodářské, akademické a sociální sféry, společně s odborovými svazy a zástupci evropských institucí. Odborným garantem byl Institut pro politiku a společnost.

Debata Národního konventu o EU se zaměřila na **tři diskuzní otázky**: (1) Jaké by měly být priority ČR v klimatické agendě v návaznosti na zvýšené ambice EU do roku 2030 a v jakých oblastech by ČR měla být více proaktivní pro splnění svých mezinárodních závazků? (2) Jakou strategii z hlediska udržitelného ekonomického růstu a ochrany životního prostředí by měla ČR zaujmout, aby byla zachována kvalita života jejich obyvatel? (3) V jakých činnostech má ČR silné stránky, které mohou přispět k ochraně životního prostředí?

Kulatý stůl zahájil zástupce státní tajemnice pro evropské záležitosti **Štěpán Černý**. Ve svém příspěvku zdůraznil, že nezávisle na pozici české vlády existuje v EU široká shoda na potřebě řešit klimatickou krizi a zvyšovat klimatické ambice.

V druhém příspěvku představila podkladový materiál **Zuzana Harmáčková** z Institutu pro politiku a společnost. Ta podtrhla, že snižování emisí skleníkových plynů s cílem nepřekročit do konce století hranici navýšení teploty o 2°C oproti předindustriálnímu období se ČR daří plnit převážně díky transformaci po roce 1990.

Následně společně stanovisko za Ministerstvo životního prostředí a Průmyslu následně prezentoval **Pavel Zámyslický**. Podotkl, že je nutné se zaměřit zejména na efektivní využití finančních prostředků dostupných pro naplňování ambic Zelené dohody pro Evropu a dalších mechanismů. /Pokr. na s. 3/

Další stanovisko představil **Radim Tolasz** z Českého hydrometeorologického ústavu. Svým příspěvkem podpořil význam rozhodovacích procesů, které si zakládají na vědeckých poznatcích a datech. Posledním příspěvkem uzavřel úvodní blok stanovisek **Jan Frouz**, ředitel Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Dle něj je nezbytné zaměřit se na mitigační i adaptační opatření.

Diskutující debatovali následně zejména o transformaci k nízkoemisní ekonomice a nutnosti přizpůsobovat se aktu-

álním trendům. Více informací o činnosti Národního konventu o EU naleznete na webu www.narodnikonvent.eu, na účtech a sítích Twitter (@KonventEU), Facebook (Národní konvent o EU) nebo Instagram (#Narodnikonvent). Z kulatého stolu budou vypracována doporučení, která budou představena vládě České republiky a dalším tvůrcům české evropské politiky.

/J. Sochor/

Dodatečná opatření Komise proti nemoci covid-19 > Komise

Dne 28. října 2020 zveřejnila Komise balíček dokumentů v reakci na epidemiologickou situaci.

Balíček se skládá ze zastřešujícího sdělení k dodatečným opatřením, návrhu doporučení ke strategiím testování, sdělení k vodítkům k osobám vyňatým z omezení na cesty do EU, Komise ke zlepšení fungování „Zelených pruhů“ při přeshraniční přepravě zboží v rámci EU a návrhu směrnice k dočasné změně pravidel DPH k možnosti použít sníženou nebo nulovou sazbu na testovací sady a uplatnit nulovou sazbu na vakcíny.

Primárním záměrem je **posílit reakci EU** na probíhající druhou vlnu onemocnění covid-19, přičemž samotný balíček se primárně zaměřuje na 8 hlavních oblastí.

První prioritou je **zajištění toku informací** s cílem umožnit informované rozhodování. Dle Komise je zásadní především, aby členské státy poskytovaly veškeré relevantní údaje. Druhou prioritou je **účinné a rychlé testování**.

Důležitý je vývoj spolehlivých testů, vnitrostátních strategií testování a rychlých testů na antigeny, přičemž Komise se zaměří na obstarání antigenních testů.

Třetí prioritní oblastí je **plné využívání aplikací pro trašování kontaktů**. Čtvrtá priorita se zaměřuje na **účinné očkování**. Komise v této oblasti momentálně sjednává a uzavírá dohody o předběžném nákupu s výrobcí očkovačích látek a nabádá členské státy k tvorbě očkovačích strategií. Pátou prioritou je **efektivní komunikace s občany**. **Zajištění základních dodávek** je šestou prioritní oblastí. Sedmou prioritou je **usnadnění bezpečného cestování**, přičemž zde je dle Komise především zásadní konzistentní provádění doporučení Rady o dočasném omezení cest do EU, ale důležitý je například také společný postup v oblasti karanténních opatření. Poslední prioritou je **rozšíření tzv. zelených pruhů**, které by měly zajistit především funkčnost multimodální přeshraniční dopravy. /J. Matera/

Osoby osvobozené od dočasného omezení cest do EU > Komise

Dne 28. října předložila Komise výkladové pokyny týkající se **osob osvobozených od dočasného omezení cest do EU, jež nejsou nezbytně nutné**. Sdělení umožňuje členským státům lepší implementaci doporučení Rady 2020/912 ze dne 30. června o dočasném omezení cest do EU, jež nejsou nezbytně nutné, a o možném zrušení tohoto omezení. Tento dokument byl představen společně se souborem opatření s cílem omezit šíření koronaviru a usnadnit bezpečné cestování.

Komise v dokumentu šířeji rozvádí kategorie osob vyňatých z omezení na cesty do EU zejména ve smyslu, na které skupiny by se výjimky z omezení měly vztahovat. Zvláštní důraz klade na **rodinné příslušníky** občanů EU v souladu se směrnicí o volném pohybu osob a rodinné příslušníky občanů třetích zemí (držitelé víz dle EU směrnice či národních pobytových titulů a jejich rodinní příslušníci). Dle pokynů je **kategorii rodinných příslušníků třeba vykládat široce**, a totéž platí pro kategorie partnerů v

řádně doloženém trvalém vztahu. Členské státy by měly usnadňovat slučování partnerů s řádně doloženým trvalým vztahem bez ohledu na místo pobytu občana země, která není členem EU.

Dle pokynů by **členské státy měly umožnit cesty pro všechny kategorie cestujících s nezbytnou funkcí nebo potřebou** uvedených v příloze II doporučení Rady 2020/912. Seznam konkrétních kategorií cestujících zahrnuje zdravotnické pracovníky, výzkumníky a sociální pracovníky, přeshraniční pracovníky, sezónní pracovníky, pracovníky v dopravě, diplomaty, tranzitní cestující, osoby cestující z naléhavých rodinných důvodů, námořníky, osoby cestující z důvodu potřeby mezinárodní ochrany či z dalších humanitárních důvodů, studenty, vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, a také profesionální sportovce, umělce, mezinárodní novináře apod. /V. Strnad/

Návrh směrnice o přiměřených minimálních mzdách v EU > Komise

Dne 28. října 2020 zveřejnila Komise návrh směrnice EU o **přiměřených minimálních mzdách v EU, který by měl pomoci zajistit přiměřenou minimální mzdu pracovníkům napříč EU**. Právo na přiměřenou minimální mzdu je obsaženo v šesté zásadě Evropského pilíře sociálních práv.

Vydání návrhu směrnice o minimálních mzdách v EU představuje naplnění závazku předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové z projevu o politických vodítkách Komise z roku 2019. Představení návrhu směrnice také předcházela dvojfázová konzultace se sociálními partnery.

Komise návrh směrnice prezentuje jako **procedurální s obecnou a podpůrnou povahou** k právním řádům členských států, kdy jednotlivé národní systémy stanovování minimální mzdy mají být i nadále respektovány. Základními aspekty návrhu jsou **podpora kolektivních dohod, ochrana zákonných minimálních mezd** a jejich adekvátnosti a sběr a monitoring dat o minimálních mzdách, přičemž nastavení jednotlivých aspektů bude záležet především na výsledcích a průběhu jednání institucí EU. /J. Matera/

Priority Parlamentu pro rozpočet na rok 2021 > Parlament

Na zasedání výboru pro rozpočet Evropského parlamentu ve středu 28. října se poslanci shodli na prioritách pro evropský rozpočet 2021. Jsou jimi podpora Zelené dohody, digitální transformace a další podpora kroků ke zmírnění dopadu pandemie covid-19.

Návrh rozpočtu EU pro rok 2021 je v pořadí prvním v kontextu nového víceletého finančního rámce pro období 2021 – 2027. Poslanci v rezoluci k rozpočtu konstatovali, že by nový rozpočet pro rok 2021 měl podporovat inkuzivní a udržitelný růst, vytváření kvalitních pracovních míst a celkově podpořit ekonomickou konvergenci členských států Unie. Výbor pro rozpočet schválil návrh rozpočtu ve výši 182 mld. eur, s navýšením o 15 mld. eur pro 15 vlnajkových programů EU.

Návrh rozpočtu bude následně projednán na prvním plenárním zasedání, které se koná 11. a 12. listopadu. Po schválení se musí návrh projednat společně s Radou EU, aby se našel společný kompromis. Následná finální verze musí být schválena do letošního prosince.

Přípravy na schválení rozpočtu pro příští rok jsou neobvyklé v tom, že ještě nebyl nalezen politický konsenzus na výši příštího víceletého finančního rámce na období 2021 -2027, který má vejít v platnost příští rok. Poslanci také navrhli Komisi, aby pro případ brzkého neschválení nastínila pohotovostní plán, který by zabezpečil rozpočet EU do příštího roku.

/J. Janek/

Právo spotřebitelů na opravitelnost výrobků > Parlament

Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele (IMCO) Evropského parlamentu přijal v uplynulém týdnu usnesení, ve kterém vyzývá Komisi k vytvoření návrhu, který zajistí právo na opravitelnost výrobků. Dostupnější a systematictější možnost opravy výrobků by měla přispět k plnění cílů v oblasti udržitelnosti.

Cílem usnesení je postoupení do nové etapy jednotného trhu, kdy bude zajištěna **produkce výrobků a služeb, které budou sociálně spravedlivé a budou respektovat životní prostředí**. Současný ekonomický model je podle výboru IMCO příliš založený na systému nadměrné spotřeby, který výrobce podporuje v upřednostňování **rychlého nahrazování výrobků** kvůli jejich předčasnému zastarávání.

V případě výrobků souvisí největší část emisí uhlíku s jejich výrobou, proto je zásadní přehodnotit systém výroby a přejít na výrobky, které budou **dlouhodobě udržitelné**. Již fáze plánování materiálů a designu výrobku určuje, zda bude daný výrobek **trvale udržitelný, opravitelný** a na konci své životnosti půjde snadno rozebrat

a recyklovat.

S cílem podpořit ochotu spotřebitelů se v tomto směru zapojit, navrhuje výbor IMCO odstranění hlavních překážek: informační asymetrii, stále příliš drahé a složité opravy, nedostatek náhradních dílů a **neznalost práv spotřebitelů v případě závad výrobků**. Komise by měla např. podle poslanců zvážit označování výrobků podle jejich trvanlivosti (měřitelné využití a informace o odhadované životnosti výrobku). To by podle nich podpořilo trhy s použitým zbožím a prosadilo udržitelnější výrobní postupy.

Cílem opatření by mělo být **upřednostnění výrobců, kteří vytvářejí udržitelné výrobky**, a naopak **penalizace těch, jejichž design je závadný a trvale neudržitelný**, za použití celého spektra nástrojů od jasného informování spotřebitelů o míře opravitelnosti, zajištění dostupnosti náhradních dílů, podpoře nezávislých opravářů, až po trestání nekalých obchodních praktik, které spočívají v úmyslném zkracování životnosti výrobku nebo ve znemožňování jeho opravy. /J. Linková/

Rámcové pozice schválené ve 44. týdnu > Informace

Rámcová pozice ke Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu

výboru a Výboru regionů o novém paktu o migraci a azylu (vypracovalo Ministerstvo vnitra).

Program evropských institucí, 3. až 10. listopadu > Informace

Videokonference Euroskupiny, 3. listopadu

Na programu jednání bude strategická diskuse o euru jako digitální měně, hospodářský výhled a výzvy v eurozóně a ve světové ekonomice V inkuzivním formátu se bude jednat o podání zprávy o jednáních týkajících se zajišťování likvidity při řešení krize bank.

Videokonference ministrů hospodářství a financí dne, 4. listopadu,

Komise bude informovat ministry o pokroku při řešení problematiky nevykonných úvěrů v unijním bankovním sektoru. Následně budou ministři diskutovat závěry o

akčním plánu pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu.

Videokonference ministrů pro obchod, 9. listopadu

Na programu bude aktuální stav prověrky obchodní politiky EU s výhledem pro Světovou obchodní organizaci.

Videokonference ministrů pro evropské záležitosti, 10. listopadu

Hlavními body agendy je právní stát (rozprava o každoročním dialogu o právním státu), rozšíření EU a dlouhodobý rozpočet (jednání o víceletém finančním rámci).

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 407, týden od 26. října. až 1. listopadu 2020 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz